

Aan:
de heer S.R. Pormes en
Statenlid S.J. Peeks-Niemeijer

(i.a.a. de overige Statenleden)

Assen, 25 juni 2024

Ons kenmerk 25/5.3/2024000722

Behandeld door thema Water, Bodem & Milieu

Onderwerp: Beantwoording schriftelijke vragen ex artikel 41 Reglement van orde van de PvdD-fractie en de Lijst Pormes over gebruik pesticiden in grondwaterbeschermingsgebieden

Geachte heer Pormes en Statenlid Peeks,

In uw brief van 12 mei 2024 stelde u een aantal vragen over het gebruik van pesticiden in grondwaterbeschermingsgebieden. Deze vragen beantwoorden wij als volgt.

Vraag 1

Kunt u aangeven waarom genoemde teelten die in de top 20 van meest bespoten teelten staan worden toegestaan in grondwaterbeschermingsgebieden?

Antwoord 1

Er worden door het Rijk en provincies op dit moment geen restricties gesteld aan de teelt van gewassen in grondwaterbeschermingsgebieden.

Overigens is in de Drentse waterwingebieden het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen verboden (Provinciale Omgevingsverordening (POV), artikel 6.4). In grondwaterbeschermingsgebieden zijn bepaalde gewasbeschermingsmiddelen (middelen met een hoog uitspoelingsrisico) verboden via het toelatingsbeleid van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) ziet toe op de naleving van een juist gebruik van gewasbeschermingsmiddelen (wettelijk gebruiksvoorschrift van een middel). Hierin heeft de provincie geen bevoegdheid.

Vraag 2

Kunt toelichten wie hierop moet handhaven?

Antwoord 2

Niet van toepassing.

Vraag 3

Kunt u toelichten waarom dit niet gehandhaafd wordt?

Antwoord 3

Niet van toepassing.

Vraag 4

Ook worden er summiere bufferstroken gehanteerd, namelijk slechts een halve tot anderhalve meter. In grondwaterbeschermingsgebieden moet meer afstand worden gehanteerd, bijvoorbeeld 20 meter. Kunt u aangeven waarom er niet meer afstand in acht wordt genomen en waarom dit niet gehandhaafd wordt?

Antwoord 4

Bufferstroken zijn door het Rijk aangewezen om onder andere emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar het oppervlaktewater te verminderen. Vanaf 1 januari 2024 staan de regels over bufferstroken langs het oppervlaktewater in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In de bufferstrook mogen geen meststoffen gebruikt worden. Doet een agrariër mee met het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), dan moet een bufferstrook langs het oppervlaktewater worden aangelegd. In de bufferstrook mogen geen meststoffen én gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. De breedte van de bufferstrook in het Bal en het GLB is afhankelijk van het soort oppervlaktewater en varieert van 0 tot 5 meter.

Daarnaast zijn er teeltvrije zones. In de teeltvrije zone mag geen landbouwgewas of niet hetzelfde landbouwgewas als op de rest van het perceel worden geteeld. Bij grasland mag wel gras in de teeltvrije zone staan. Ook mogen in de teeltvrije zone geen meststoffen en geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden. De teeltvrije zone is afhankelijk van het te telen gewas en de wijze van toepassen van een bespuiting (neerwaarts dan wel op -en zijwaarts).

In grondwaterbeschermingsgebieden gelden geen extra bufferstroken. Wel restricties zoals in antwoord 1 aangegeven. In het grondwaterbeschermingsgebied Drentsche Aa geldt overigens een spuitvrije zone van 4 meter van de insteek (POV Drenthe, artikel 6.16) en is het rechtstreeks vullen en spoelen van spuitmachines met oppervlaktewater in deze zone verboden.

Vraag 5

Ook in Natura2000 gebieden wordt volgens het onderzoek landbouwgif gebruikt, kunt u toelichten hoe het kan dat in deze kwetsbare gebieden, zoals Drents-Friese Wold en Drentsche Aa, het telen van gewassen die veelvuldig bespoten worden toegestaan worden?

Antwoord 5

Wij hanteren op dit moment als uitgangspunt dat significante effecten van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op een grotere afstand dan 250 meter van Natura 2000 uitgesloten zijn te achten. Als een activiteit op een kortere afstand plaatsvindt, zal een initiatiefnemer van een project een ecologische voortoets moeten uitvoeren om mogelijke significante effecten op het Natura 2000-gebied uit te sluiten. Deze voortoets kan ook inhouden het in beeld brengen van het gebruik van middelen in de referentiesituatie voor het gebied, waarbij het huidige gewasbeschermingsmiddelengebruik binnen het gebruik blijft, zoals voor de aanwijzing van het gebied als Natura 2000 gebied het geval was. Indien het niet mogelijk blijkt effecten uit te sluiten, zal een natuurvergunning moeten worden aangevraagd met een passende beoordeling als onderbouwing. Tegen deze achtergrond is het dus mogelijk dat een activiteit plaatsvindt waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt nabij Natura 2000. Aanvullend wijzen de Natuur Doel Analyses (NDA's) erop dat gewasbeschermingsmiddelen een mogelijke drukfactor zouden kunnen zijn voor het bereiken van natuurdoelen. Er zal verder onderzoek uitgevoerd moeten worden om aan te tonen in hoeverre dit aan de orde is.

Vraag 6

Bent u het met ons eens dat natuurherstel in de knel komt doordat er enerzijds geld wordt uitgegeven aan natuurherstel en anderzijds landbouwgif in diezelfde natuur wordt gebracht? Graag toelichting.

Antwoord 6

Zie beantwoording van vraag 5 voor wat betreft de (toegestane) effecten op de natuur en het al dan niet knellen met natuurdoelen. Dit is momenteel nog een kennishiaat.

Vraag 7

In 2027 moeten we voldoen aan de KRW, kunt u aangeven welke maatregelen u gaat treffen om hieraan te voldoen, met het oog op dit rapport?

Antwoord 7

In de grondwaterbeschermingsgebieden wordt momenteel uitvoering gegeven aan diverse maatregelen om de kwaliteit van het grondwater als bron voor de drinkwatervoorziening te verbeteren

(Uitvoeringsprogramma Grondwaterbescherming Drenthe 2002-2025)¹. In 2025 wordt een evaluatie van dit programma opgesteld. Nog dit jaar zal worden gestart met de actualisatie van de Gebiedsdossiers van de Drentse wingebieden, waarbij de risico's van de individuele winningen in beeld worden gebracht en input zijn voor het nieuw op te stellen maatregelenprogramma.

Voor het robuuster beschermen van de Drentsche Aa als bron voor drinkwater wordt momenteel samen met betrokken partijen gewerkt aan een plan van aanpak waarin afspraken worden gemaakt over (eventuele uitvoering van) de adviezen van de door ons college ingestelde Adviescommissie Vervolg-UPDA².

Vraag 8

Bent u het met ons eens dat het volstrekt onacceptabel is dat grondwaterbeschermingsgebieden blootgesteld worden aan landbouwgif waardoor de natuur aangetast wordt én onze inwoners gezondheidsrisico's lopen doordat het landbouwgif in het drinkwater komt en in de bodem en in oppervlakte water?

Antwoord 8

Bij de toelating en het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen volgen wij de richtlijnen van het Ctgb. Wij zien dat nieuwe wetenschappelijke inzichten en maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk kunnen leiden tot aanpassing van het toelatingsbeleid.

Zoals hierboven geschetst, wordt uitvoering gegeven aan het grondwaterbeschermingsbeleid met een programma om de openbare drinkwatervoorziening veilig te stellen, dat samen met de partijen (provincie, waterbedrijven, waterschappen, gemeenten en agrarische sector) is opgesteld en ten uitvoer wordt gebracht. Met betrekking tot de genoemde gezondheidsrisico's kunnen we opmerken dat ons drinkwater voldoet aan alle normen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

¹ [Van grondwater naar drinkwater - provincie Drenthe](#)

² Wie Aa zegt, ... Aanbevelingen voor duurzame verbetering van de waterkwaliteit van de Drentsche Aa ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening (2023). Adviescommissie onder voorzitterschap van M. Kool en H. Kusters

**Partij voor
de Dieren**

Statenfractie Drenthe

LijstPormes

Aan de voorzitter van de Provinciale Staten van de provincie Drenthe

**Mevrouw J. Klijnsma
Postbus 122
9400 AC Assen**

12 mei 2024

Betreft: Schriftelijke vragen ex art 41 Reglement van Orde met betrekking tot gebruik pesticiden in grondwaterbeschermingsgebieden.

Geachte voorzitter,

Afgelopen vrijdag publiceerde het dagblad Trouw een onderzoek naar naleven van de Europese richtlijn voor duurzaam gebruik van pesticiden van Natuur & Milieu¹. Daaruit blijkt dat de overheid wettelijke regels aan haar laars lapt, volgens Natuur & Milieu. Bijvoorbeeld in het Drentse grondwaterbeschermingsgebied Valtherbos, op de Hondsrug waar het drinkwater voor Emmen wordt geput is 60 procent van de grond in gebruik voor landbouw (grasland maar ook akkers). Op ruim een kwart van het gebied (28 procent) worden gewassen geteeld uit de top 20 van de meest bespoten teelten, bijvoorbeeld lelies en bloembollen.

Hierover hebben we de volgende vragen:

1. Kunt u aangeven waarom genoemde teelten die in de top 20 van meest bespoten teelten staan worden toegestaan in grondwaterbeschermingsgebieden?
2. Kunt toelichten wie hierop moet handhaven?
3. Kunt u toelichten waarom dit niet gehandhaafd wordt?
4. Ook worden er summiere bufferstroken gehanteerd, namelijk slechts een halve tot anderhalve meter. In grondwaterbeschermingsgebieden moet meer afstand worden gehanteerd, bijvoorbeeld 20 meter. Kunt u aangeven waarom er niet meer afstand in acht wordt genomen en waarom dit niet gehandhaafd wordt?
5. Ook in Natura2000 gebieden wordt volgens het onderzoek landbouwgif gebruikt, kunt u toelichten hoe het kan dat in deze kwetsbare gebieden, zoals Drents-Friese Wold en

---

¹ <https://www.trouw.nl/duurzaamheid-economie/schokkend-dat-met-gif-wordt-gespoten-in-drinkwaterwingebieden~b6e7bc7d/?referrer=https://www.google.com/>

Drentsche Aa, het telen van gewassen die veelvuldig bespoten worden toegestaan worden?

6. Bent u het met ons eens dat natuurherstel in de knel komt doordat er enerzijds geld wordt uitgegeven aan natuurherstel en anderzijds landbouwgif in diezelfde natuur wordt gebracht? Graag toelichting.
7. In 2027 moeten we voldoen aan de KRW, kunt u aangeven welke maatregelen u gaat treffen om hieraan te voldoen, met het oog op dit rapport?
8. Bent u het met ons eens dat het volstrekt onacceptabel is dat grondwaterbeschermingsgebieden blootgesteld worden aan landbouwgif waardoor de natuur aangetast wordt én onze inwoners gezondheidsrisico's lopen doordat het landbouwgif in het drinkwater komt en in de bodem en in oppervlakte water?

Alvast bedankt voor uw antwoorden.

Met vriendelijke groet,

Siska Peeks, Partij voor de Dieren
Sam Pormes, Lijst Pormes